

Excavació d'Urgència Plaça Major

López Sans, Pilar

Avis legal

Aquesta obra està subjecta a una llicència Reconeixement-NoComercial-SenseObresDerivades 2.5 de Creative Commons. Se'n permet la reproducció, distribució i comunicació pública sempre que se'n citi el titular dels drets i no se'n faci un ús comercial. No es pot alterar, modificar o generar una obra derivada a partir d'aquesta obra. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/es/legalcode.ca>.

INDEX

INTRODUCCIO	2 pag.
SITUACIO, MARC GEOGRAFIC I MARC HISTORIC	2 "
LA INTERVENCIO ARQUEOLOGICA	3 "
SECTOR A	3 "
RELACIO DE LES UNITATS ESTRATIGRAFIQUES	4 "
MATERIAL ARQUEOLOGIC	5 "
RESULTATS OBTINGUTS	5 "
METODE DE TREBALL	6 "
SECCIONS	6 "
PLANTES	7 "
DIAPOSITIVES	7 "
SECCIONS I PLANTES	9 "
BIBLIOGRAFIA	12 "

INTRODUCCIO

El motiu pel qual s'intervé arqueològicament a la Plaça Major de Cervera, és degut a la seva remodelació. En estar situada dins la zona considerada Casc Antic, donava la possibilitat que sorgissin restes arqueològiques importants.

El SS.TT. de Lleida, conjuntament amb la bona disposició per part de la Paeria, van procurar donar la màxima facilitat per començar l'excavació arqueològica, que es dugué a terme durant la primera quinzena d'abril de 1992.

SITUACIO, MARC GEOGRAFIC I MARC HISTORIC

Cervera és la capital de la Segarra, situada en la part més occidental de les terres de ponent. Forma part de l'Altiplà Central de Catalunya. Els moviments produïts dins el període Miocè conferien a la comarca un aspecte de tossals o turons aïllats, els quals s'obren a llarguíssimes valls.

La ciutat medieval de Cervera s'originà en el Tossal anomenat Motnseré i continuà el seu creixement pel turó colindant, dit el coll de les Sabines. Formant d'aquesta manera una vil·la closa degut a la situació socio-política en que travessava Catalunya. Es un Període marcat per les invasions sarraïnes les quals obligaven a crear en llocs estratègics un seguit de punts fronterisos; a Cervera fou la creació d'un Castell per part dels Comtes de Barcelona.

Al voltant d'aquest Castell anà creixent una població que s'estructurà entorn a un carrer central. Les cases s'edificaven a modus de cases adossades, altes i estretes amb la finalitat que per la part exterior, configuressin l'aspecte d'una muralla quasi infranquejable. A la ciutat s'accedia, en un principi, per dos portals, un situat a la zona d'Orient i l'altre a Ponent, anomenat Portal de sant Martí. Aquest últim s'obria de cara al Castell. A mesura que creixia la ciutat fou necessària la construcció d'una muralla que l'envoltés

La Plaça Major està situada entre els carrer Major, on hi havia al Portal d'Orient i la costa de Sebelleria, lloc on estava ubicat el Portal de Sant Martí. Des d'ella es podia veure tota l'església Parroquial de Santa Maria.

Aquesta plaça fou anomenada en un principi Plaça del Blat o del Mercadal degut a les activitats que s'hi duïen a terme, i actualment és la Plaça Major.

En 1338 es creà la primera casa de la vil.la, fet que modifica la plaça, donant-li més amplitud i empedrant-la. Alguns aprofitaren l'ocasió per edificar noves construccions voladisses que anaven disfigurant i obstruint els seus accessos.

En 1780 fou ampliada la casa de la vil.la i aprofitaren l'ocasió per enderrocar totes les construccions que cobrien i obstaculitzaven el pas a la plaça. Aquest canvi li conferí un aspecte simètric i d'unitat que encara ofereix l'actual plaça. Un segon pas fou l'engrandiment del carrer Major, desplaçant les voltes i la creació d'un nou pas, dit carrer del l'Estudi Vell. D'aquesta forma s'alleugeria la circulació de la plaça quan hi havia aglomeracions.

Els textos escrits sobre la història de Cervera ens fan referència a alguna extracció de pedra realitzada en la plaça i en el carrer de la Sebolleria per a la construcció d'alguna part de l'esglèsia i de la Paeria. En aquest indret la roca es troba en uns nivells molt superficials, fet que resta palés en la intervenció arqueològica.

LA INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA

La intervenció arqueològica es realitzà en el mig de la plaça enllosada, on s'obrí una cata de 4 x 4 mts. fins arribar a la roca mare, fite.

Aquesta cata està situada dins la zona A i s'anomena sector A.

Aquest sector presenta un desnivell de mig metre direcció cap el nord-oest. La zona més alta és de mig metre i la zona més baixa és d'un metre, entre mig hi ha un esgraonament.

SECTOR A

La Unitat Estratigràfica (Ue.) 1001 correspon a un estrat superficial format per lloses rectangulars que

conformen la plaça i que està envoltada per un empedrat.

La Ue. 1002 és el preparament d'aquest enllosat modern format per sorra, grava i ciment.

Les Ue. 1003 i Ue. 1004 són el matiex estrat format per lloses més antigues, possiblement sigui fruit de la modificació de la plaça durant el segle XVIII. Aquest estrat no és continuu sino que presenta un trencament produït per l'inserció de dues canonades en diferents moments.

La Ue. 1005 és un estrat compost per un farciment modern de forma més o menys circular de guix toxtó i terra compacta.

La Ue. 1006 és la roca la qual presenta tot un seguit de retalls esgraonats antròpics, realitzats per l'utilització de la pedra en les construccions més properes.

La Ue. 1007 és un retall de la roca.

La Ue. 1008 és un farciment de terra remoguda i fàcil extracció.

La Ue. 1009 és el farciment de terra remoguda que rodega la Ue. 1005.

La Ue. 1010 és un altre retall de la roca situat en un nivell inferior a la Ue. 1007.

RELACIO DE LES UNITATS ESTRATIGRAFIQUES

La Ue. 1001 superficial enllosat de la plaça.
Segle XX.

La Ue. 1002 sota 1001.
Segle XX.

La Ue. 1003 sota 1001 i 1002.
Es igual 1004.
Segle XVIII.

La Ue. 1004 sota 1001 i 1002.
Es igual 1003.
Segle XVIII.

La Ue. 1005 sota 1001 i 1002.
Toca 1009.
Modern.

La Ue. 1006 roca.

La Ue. 1007 en relació a 1003 i 1008, retall.
Segle XV - XVIII.

La Ue. 1008 sota 1003
En relació 1007.
Sobre 1006.
Modern.

La Ue. 1009 sota 1001 i 1002.
En relació 1010.
Toca a 1005.
Sobre 1006.
Modern.

La Ue. 1010 en relació a 1009 i 1006, retall.
Segle XV - XVIII.

MATERIAL ARQUEOLÒGIC

Aquesta prospecció arqueològica sols ens ha proporcionat material modern, ceràmica, vidre, ferro i llautó fet que no ens aporta coneixements d'interés històric degut a la seva actualitat i que ja són suficientment coneguts.

RESULTATS OBTINGUTS

El principal i únic resultat visible d'aquesta excavació, és la confirmació de les fons escrites que ens parlen de l'aprofitament de la roca de la mateixa plaça per a les edificacions veïnes, fet demostrat pels diferents retalls que presenta la roca. Fins i tot en època moderna un d'ells és utilitzat per a la inserció d'un canonada feta de quitrà.

En el transcurs de l'excavació ens apareix un enllosat situat en la part inferior immediata del que hi havia aleshores. Actualment hi ha tres enllosats seguits: l'actual realitzat l'any 1992, després d'aquest estudi, un altre de principis de s. XX i un més antic que segurament corresponia a la modificació de la plaça a finals del segle

XVIII. Aquesta última situació cronològica ens la proporcionen les actes municipals d'aquest segle i no el material arqueològic.

L'enllosat modern estava rodejat per un empedrat, el qual fou posat a mitjans del segle XX. El seu aspecte anterior era de terra.

L'existència exclussiva de ceràmica moderna, al menys en aquest sector, possiblement és deguda a les diferents modificacions que ha sofert la plaça. En cada canvi es removia la terra del principi al fons, fet demostrat per la seva relativa facilitat d'extracció.

Un dels motius pels que no apareix ceràmica més antiga es degut potser a una casualitat. Existeix un canona que passa quasi arrans de la roca en la zona més baixa de la cata, pot haver provocat que en tornar a abocar la terra en aquest indret sols estés barrejada amb ceràmica moderna i que en altre indret de la plaça pugui apareixer una major concentració de ceràmica més antiga. Sols és una intepretació sense fonaments plausibles.

Actualment la plaça ofereix un nou aspecte.

METODE DE TREBALL

Aquesta excavació d'urgència s'ha dut a terme mitjançant l'obertura d'una cata, la qual s'ha excavat fins a la roca.

El mètode utilitzat és el que s'anomena mètode Harris.

D'aquest sector A s'ha realitzat les seves seccions, plantes i diapositives corresponents.

Seccions

1. Secció parcial del sector A de nord a sud.
2. Secció parcial del sector A d'est a oest.

Plantes

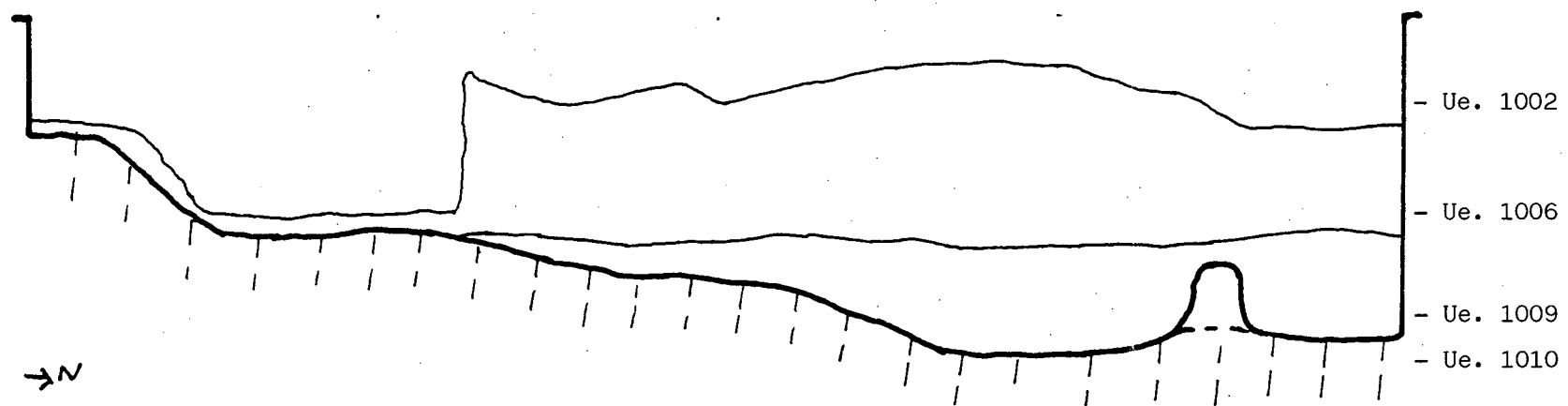
1. Planta parcial del sector A, a on es poden veure les Ues. 1003, 1004, 1006, 1005 i 1009.
2. Planta parcial final del sector A, amb les Ues. 1007, 1006 i 1010.

Diapositives

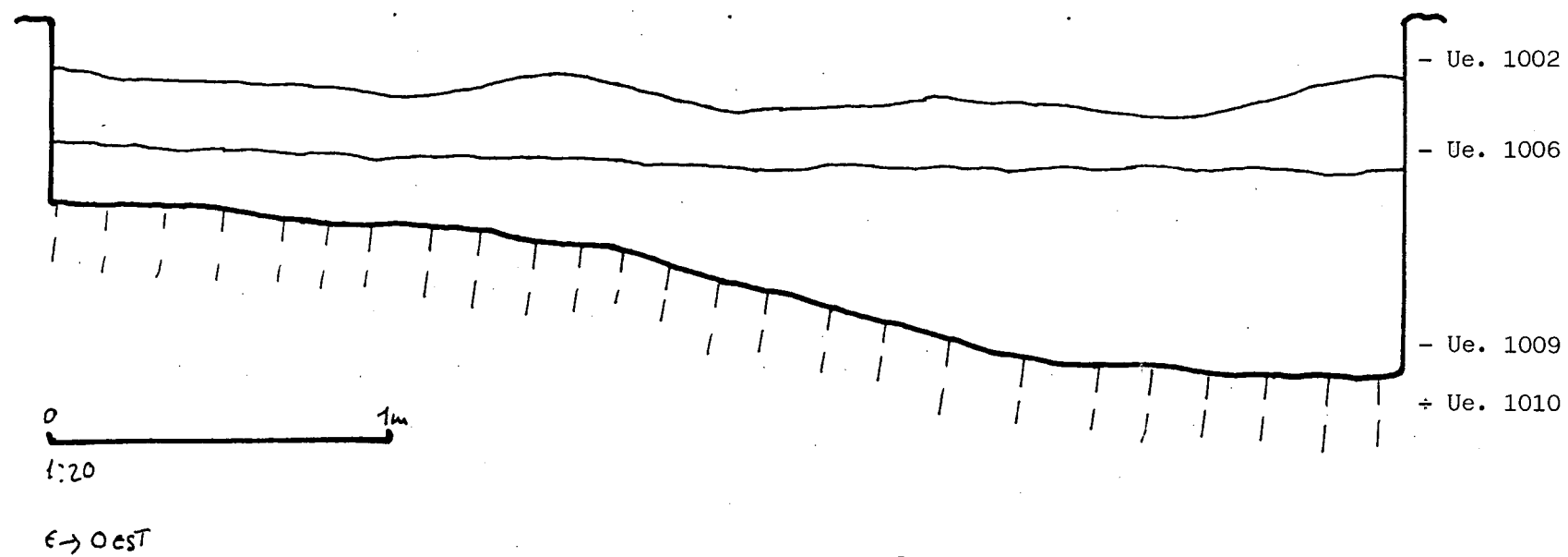
1. Ue. 1003 sector A vist des de l'est, enllosat antic.
2. Ue. 1003 sector A vist des del nord, enllosat antic.
3. Ue. 1004 sector A vist des de l'oest, enllosat antic que és al mateix que Ue. 1003.
4. Ue. 1004 sector A vist des del sud, enllosat antic que és el mateix que Ue. 1003.
5. Ue. 1003 sector A vist des de l'est, vista general de les restes de l'enllosat antic.
6. Ue. 1005 sector A vist des de l'oest, farciment de guix, modern.
7. Ue. 1005 sector A vist des del sud, farciment de guix modern.
8. Ue. 1005 sector A vist des de l'est, farciment de guix modern.
9. Ue. 1006 sector A vist des de l'est, roca.
10. Ue. 1006 sector A vist des de l'oest, roca.
11. Ue. 1009 sector A vist des de l'oest, farciment modern.
12. Ue. 1009 sector A vist des del sud, farciment modern.
13. Ue. 1006 sector A vist des de l'oest, roca.
14. Ue. 1006 sector A vist des de l'est, roca.
15. Ue. 1010 sector A vist des del nord, retall.

16. Ue. 1006 sector A vist des del nord, vista general de la roca.
17. Ue. 1007 sector A vist des del nord, retall.
18. Ue. 1006 sector A vist des de l'est, roca

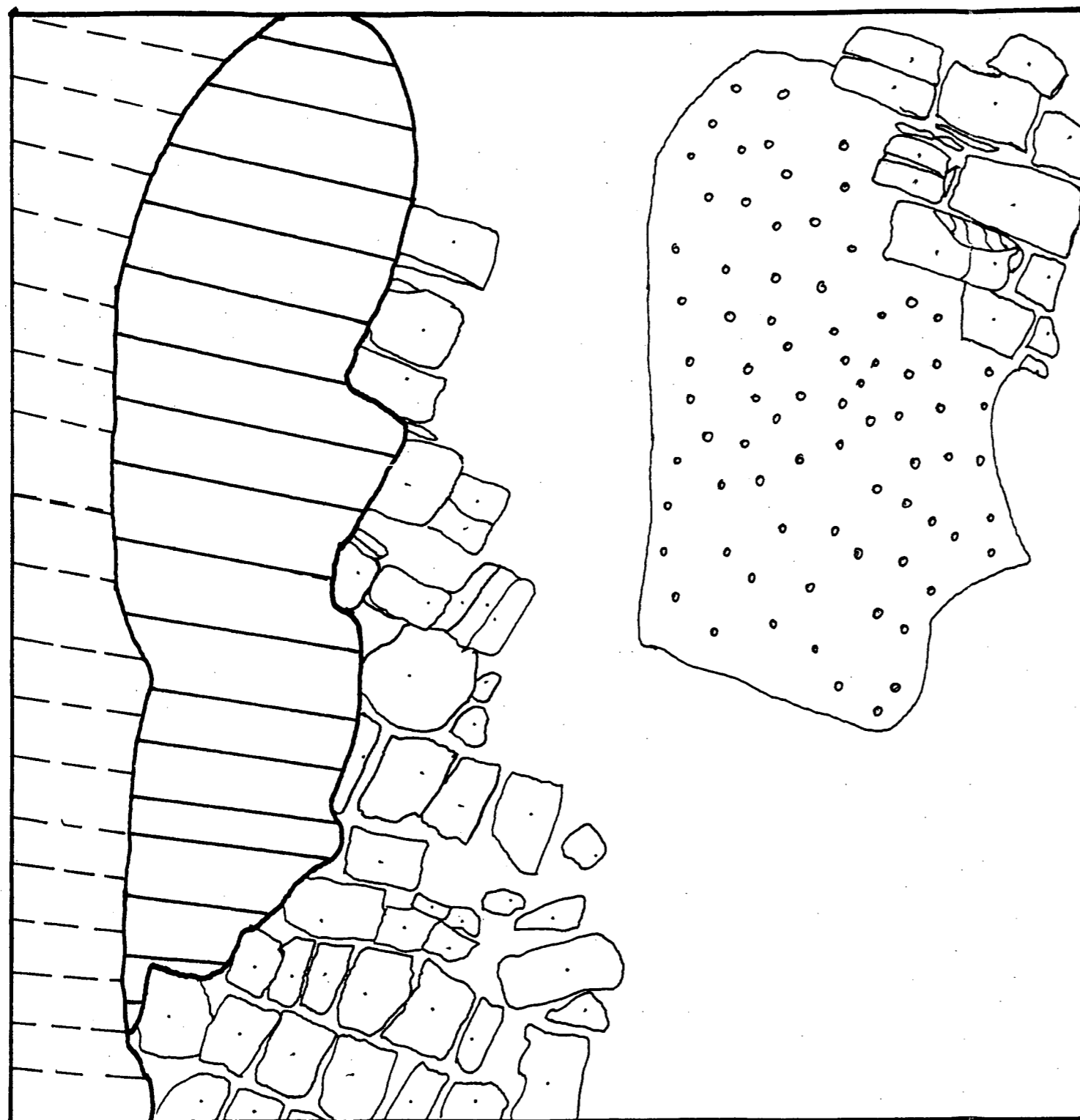
SECCIO: N° 1

SECCIO: N° 2

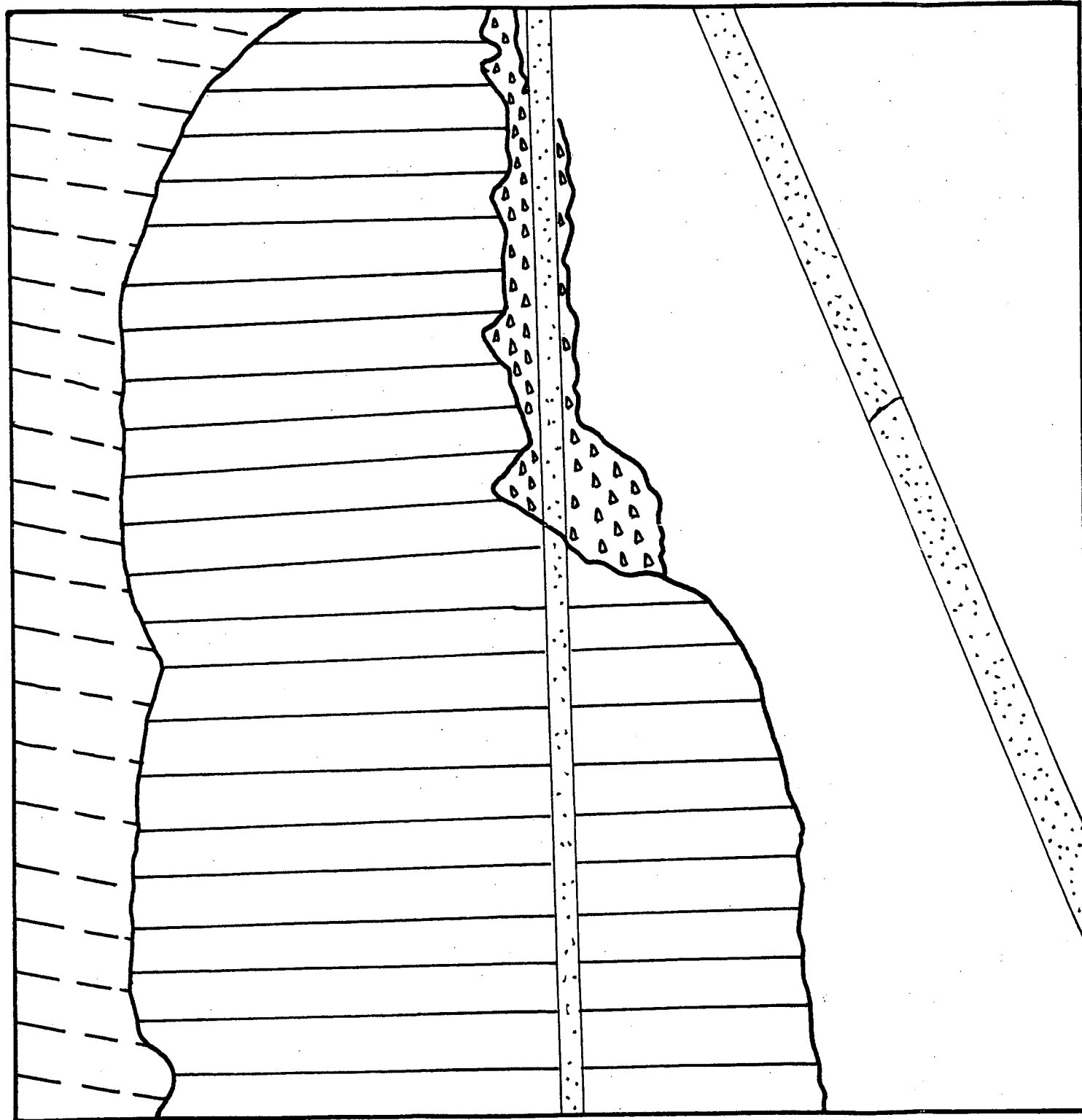
PLANTA: Nº 1

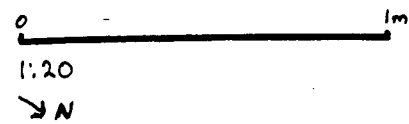
- - Ue. 1003 i 1004
- - Ue. 1002
- - Ue. 1006
- - Ue. 1005
- - Ue. 1009

0 3
4:20
N

PLANTA: Nº 2

- - Ue. 1002
- - Ue. 1006
- - Ue. 1007
- - Ue. 1010
- - Canonades

BIBLIOGRAFIA

Duran i Sanpere, A. 1977: " Llibre de Cervera." 2 ed. Barcelona; ed. Curial. Col.lecció Biblioteca de Cervera i la Segarra. Sèrie Seny Major.

MISCEL.LANIA CERVERINA III.- Cervera, Centre Municipal de Cultura, 1985.

MISCEL.LANIA CERVERINA IV.- Cervera, Centre Municipal de Cultura, 1986.

MISCEL.LANIA CERVERINA VI.- Cervera, Centre Municipal de Cultura, 1988.

MISCEL.LANIA CERVERINA VII.- Cervera, Centre Municipal de Cultura, 1991.

Turull i Rubinat, Max: "La configuració jurídica del Municipi Baix Medieval". Regim Municipal i Fiscalitat a Cervera entre 1182 i 1430. Fundació Noguera. Textos i Documents, 24. Barcelona, 1990.

Fons fotogràfic de l'Arxiu Comarcal de Cervera.

Actes Municipals del segle XVII i XIX de l'Arxiu Comarcal de Cervera.